

[takaisin](#)

Lääkärintyön muistot -keruukilpailu tuotti hienon sadon

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, Finska Läkaresällskapet, Suomen Lääkäriliitto, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ja Svenska litteratursällskapet i Finland järjestivät 1.1.-30.6.2004 Lääkärintyön muistot -kilpailun. Palkinnot jaettiin Duodecim-seuran Terveys, sairaus ja kulttuuri -seminaarissa Tampereella 12.11.

Lääkärintyöhön liittyvän perinteen ja muistitiedon taltiointihanke tuotti yhteensä 74 vastausta: yli 1500 sivua aineistoa 1920-luvulta nykypäivään. Kertajat ovat 30-80-vuotiaita, naisia ja miehiä on yhtä paljon. Lääkärien lisäksi mukana on muutamia muita hoitotyön ammattilaisia. Myös omaisten ja potilaiden näkökulmat ovat edustettuina. Vastauksista 14 on ruotsinkielisiä, 60 suomen- tai kaksikielisiä. Aineisto on arkistoitu SKS:n kansanrunousarkistoon ja SLS:n folk Kultursarkivetiin, jotka ottavat vastaan lääkärintyön muistitietoa myös kilpailun päätyttyä.

Vastaukset ovat keskimäärin hyvin korkeatasoisia sekä sisällöltään että ilmaisuiltaan. Palkintolautakunta päätyi jakamaan 4 rahapalkintoa, 3 kunniamainintaa sekä 14 kirjapalkintoa.

I palkinto: Arna Tuomi, Helsinki. "Kun aloitin kunnanlääkärinä Luopioisissa 1.2.1960, olin 25-v tytönheitukka, kokonaista 160 cm pitkä, poninhäntä väännetty nutturalle ja tummasankaiset silmälasit päässä arvokkuutta antamassa. Sain tottua siihen, että isäntämiehet ovea avatessani pyysivät paikalle 'itte tohtoria' tai 'isääs'." Arna Tuomi kuvaa elävästi työoloja myötä- ja vastoin käymisineen Luopioisissa ja Juupajoella 1960-luvulla. Aprillipäivänä 1972 kansanterveyslaki heittää kunnanlääkärit romukoppaan; myös terveyskeskus- ja kuntainliittovuodet yleislääketieteen erikoislääkärinä saavat tarkkanäköisen luonnehdinnan.

II palkinto (jaetaan kahdelle): Kaija Saarelma, Espoo. "Äidiksi ja tyttöläkäriksi" suuntaa Kaija Saarelma vuodesta 1968 lähtien, kumppaninaan kurssitoverinsa. Pohjois-Savossa kertoja kasvaa ymmärtämään, mitä on kokonaisvaltainen ihmisen hoitaminen. Työura jatkuu 1980-luvulla pääkaupunkiseudulla. Viime vuosien kotisairaalityössä "elävän arjen yksityiskohdat kuitenkin mykistävät innokkaimmankin maailman- tai vain yhden ihmisen parantajan".

Henry Troupp, Espoo. Neurokirurgian professori Trouppin pieneen kertomukseen "Mattias Svenssons död" (nimi keksitty) kiteytyy painava annos lääkärintyön etiikkaa ja ammattitaitoa. Miten kohdataan kuolevan omainen tilanteessa, jossa on

samanaikaisesti lohdutettava ja neuvoteltava elinluovutuksesta muiden auttamiseksi. Kahdenkymmenen vuoden takaisen tapauksen sanoma ei vanhene.

III palkinto: Torsti Rousi, Espoo. Pääpalkituista pisimmän kaaren piirtää Torsti Rousi: opiskelu alkaa 1945. Rousi kertoo 1950-luvun yleisistä sairaaloista, kunnanlääkärin ja terveyskeskuslääkärin työstä Orimattilassa sekä vuosista paikkakunnan suurimman työnantajan työterveyslääkärinä. "Mitään muuta ammattia en olisi voinut itselleni kuvitella - ehkä en timpurinakaan."

Kunniamaininnat: Seppo Hulkko, Lahti; Katja Luoma, Alavus; Marjukka Pajulo, Tampere

Kirjapalkinnot: Lasse Ala-Ketola, Carl-Gustaf Gröndahl, Veikko Karskela, Johan Krause, Matti Mero, Matti Miettinen, Stig Nyström, Kyllikki Ohela, Aura Pentti, Pentti Salenius, Kari Seppälä, Ilkka Toivio, Olli Turunen, Anja Viranko.

Palkintolautakunta: arkkiatri Risto Pelkonen (pj.), Amos Pasternack ja Jaakko Ignatius Suomalaisesta Lääkäriseurasta Duodecimista, Martti Ollinen Suomen Lääkäriliitosta, Camilla Mårtensson Finska Läkaresällskapetista, Pekka Laaksonen ja Juha Nirkko Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kansanrunousarkistosta ja Monica Ståhls-Hindsberg Svenska litteratursällskapetin Folkkultursarkivetista.

Lisätietoja:

Amos Pasternack, Duodecim-seuran puheenjohtaja, puh. 050 564 4763

Juha Nirkko, tutkija, SKS:n kansanrunousarkisto, (09) 131 23 238